

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Naturavdelningen
Anders Olsson
010-224 47 23

anders.g.olsson@lansstyrelsen.se

Beslut
2021-01-25

Diarienummer
511-8218-2019
Dossiernummer
1485-2702

Sida
1(9)

Beslut om bildande av biotopskyddsområdet Hjältö leror i Uddevalla kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte med biotopskyddsområdet
Verksamheter och åtgärder får inte skada naturmiljön
Beskrivning av biotopskyddsområdet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Motiv för beslutet
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Naturtypskarta
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Sammanfattning av inkomna yttranden
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn	Hjältö leror
NVR ID	2041972
Län	Västra Götalands län
Kommun	Uddevalla
Ungefärlig mittpunkt	N 6462008, E 300558 SWEREF99
Fastigheter och nyttjanderätter	Enligt sakägarförteckning, bilaga 4
Areal (ha)	93,7
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Maringeografisk region	Skagerrak
Objektkategori	K; Kust och skärgård
Vattenförekomst	Koljö fjord (WA23971566)

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som biotopskyddsområde. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 11 § första stycket 2, miljöbalken (1998:808).

Biotopen som skyddas genom detta beslut är *Grunda havsvikar* som listas i bilaga 3 till förordningen om områdesskydd.

Biotopskyddsområdets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.

Namnet ska vara Hjältö leror.

Verksamheter och åtgärder som kan skada naturmiljön får inte utföras inom biotopskyddsområdet.

Syftet med biotopskyddsområdet

Syftet är att bevara och utveckla de naturvärden som är knutna till de grunda vattenmiljöerna, och som på grund av sina särskilda egenskaper är en värdefull livsmiljö för många djur- och växtarter.

För att bevara naturvärdena och den biologiska mångfalden i biotopskyddsområdet behöver området framförallt skyddas mot exploatering.

Verksamheter och åtgärder får inte skada naturmiljön

Inom ett biotopskyddsområde får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön (7 kap. 11 § miljöbalken). Nedan anges exempel på verksamheter och åtgärder som kan skada naturmiljön i Hjältö leror. Observera att de angivna punkterna endast utgör exempel. Det kan finnas andra verksamheter och åtgärder som kan orsaka skada på naturmiljön i biotopskyddsområdet.

Vid planering av en åtgärd behöver alltid en bedömning göras om åtgärden kan skada naturmiljön.

Exempel på verksamheter och åtgärder som kan skada naturmiljön i biotopskyddsområdet:

- Muddring
- Utfyllnad
- Dumpning av muddermassor
- Anläggning av brygga
- Anläggning av pir
- Uppförande av ny förtöjningsboj

- Utsläpp av giftiga eller övergödande ämnen
- Anläggning och drift av odling för marina organismer
- Nedläggning av kabel eller rör
- Annan verksamhet som medför stort slitage på botten

Ordningsföreskrifter

Följande ordningsföreskrifter beslutas för detta biotopskyddsområde med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att:

1. Ankra.
2. Utan Länsstyrelsens tillstånd skörda blåmusslor och alger (tång).
Detta omfattar inte vattenrättsägarens rätt att skörda ostron.
3. Utan Länsstyrelsens tillstånd utplantera växt- eller djurart.

Befintliga konstruktioner

Ett staket med ca 10 stolpar går ut i vattnet vid den mellersta delen av Hjältön. Förutom detta förekommer inga konstruktioner inom området.

Förvaltare

Naturvårdsförvaltare för biotopskyddsområdet ska vara Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Skötsel

Länsstyrelsen får, efter särskild underrättelse, vidta de åtgärder som behövs för att restaurera och sköta området (7 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken samt 7 § andra stycket förordningen om områdesskydd).

Restaureringsinsatser för att bevara eller återställa ålgräsvegetation och blåmusselbankar kan behöva genomföras om bevarandemålen ej uppnås. Skott från ålgräsängen vid Hjältö leror kan även användas för restaurering av andra områden.

Om skötselåtgärder utförs av någon annan part än Länsstyrelsen regleras detta med särskilda avtal. Till dessa avtal kan även bifogas skötselinstruktioner.

Inom området ska tre skyltar om ankringsförbud samt två informationsskyltar placeras ut.

Beskrivning av biotopskyddsområdet

Biotopskyddsområdet ligger inom ett område med särskilda fiskeregleringar enligt Havs- och vattenmyndighetens författningssamling. Hjältö leror utgörs av grundområdet mellan Högholmen och Hjältön. För att inkludera alla viktiga

undervattensmiljöer går gränsen ett antal meter upp på stranden och följer i de flesta fall trädgränsen.

För att göra det möjligt för värdefulla bottenmiljöer att röra sig uppåt vid en framtida höjning av havsnivån går gränsen längre upp på land i låglänta delar av området. Dessa områden är den nordöstra delen av Högholmen och den nordvästra delen av Hjältön.

Vid den nordvästra delen av Hjältön följer gränsen i stort den stenvägg som avskiljer strandområdet från jordbruksmarken. Området runt bryggan och vägen som leder dit ingår inte i biotopskyddsområdet. Här följer gränsen i huvudsak strandlinjen i stället.

Bottenmiljöerna i Hjältön leror är mycket varierande och flera biologiskt viktiga miljöer förekommer. Botten i de grundaste områdena består av sandblandad lera som övergår till mer rena lerbottnar i de djupare delarna. Den största delen av området är bevuxet med ängar av den havslevande växten ålgräs. Ålgräset förekommer relativt tätt förutom vid sundet mellan Högholmen och Hjältön där det växer mera fläckvis. I den norra delen av området lever ålgräset ner till ett vattendjup av ca 5 meter. Närmast land övergår vegetationen till att domineras av växten nating.

Ålgräsängar är en av de viktigaste bottenmiljöerna i kustzonen eftersom det bland annat är hem åt många olika ryggradslösa djur. Ålgräsängar är också viktiga uppväxtmiljöer för flera olika fiskar, där ibland torsken.

Vid sydvästra Hjältön, sydöstra Högholmen och vid södra delen av Kullholmen finns täta ansamlingar av blåmusslor. I områden med hög täthet av blåmusslor är den biologiska mångfalden högre eftersom många olika alger och djur kan leva på eller mellan musslorna. Musslorna ger också skydd för små djur som lätt kan gömma sig mellan skalerna. Dessa bottnar är troligtvis även rika på hjärtmussla då stora mängder skal finns på bottnarna. Delar av området består av sandbotten utan vegetation som vid första ögonkastet kan se livlös ut. Så är dock inte fallet, utan de flesta djur lever nergrävda i sedimentet. Ett tecken på detta är de talrika högarna från sandmaskar som syns på bottnarna.

Grunda sandiga bottnar är också väldigt viktiga uppväxtområden för flera av våra plattfiskarter t.ex. rödspättan.

Vid sydändan av biotopskyddsområdet finns bottnar med stenblock och grus. På större stenar och block kan alger som sågtång växa tillsammans med djur som är beroende av hårda ytor. Detta bidrar ytterligare till det biotopskyddsområdets variationsrika undervattensmiljö.

Bevarandemål

- Strukturbildande vegetation av ålgräs (*Zostera*) ska finnas i livskraftiga bestånd. Den totala arealen ska vara minst 30 ha.
- Kvalitén på ålgräsängarna ska vara god och det ska finnas ålgräs ner till minst 5 meters djup.
- Arealen blåmusselbankar ska vara minst 0,6 ha.
- Arealen blåmusselbotten ska vara minst 1,5 ha.
- Det ska finnas en naturlig artsammansättning, där de typiska arterna finns i livskraftiga bestånd.

Planeringsbakgrund

Området ligger helt eller delvis inom riksintresse för yrkesfiske enligt 3 kap 5 § miljöbalken, riksintresse för friluftsliv samt riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Området berörs också av riksintresse enligt 4 kap 4 § miljöbalken.

Hela området täcks även av strandskydd enligt 7 kap 13 § miljöbalken.

Ärendets handläggning

Samråd

Ett informationsbrev skickades den 23 mars 2020 ut till samtliga sakägare som listats i Lantmäteriets fastighetsutredning. I brevet informerades sakägarna om planerna på att inrätta ett biotopskyddsområde vid Hjältö leror, vad detta innebar och varför Länsstyrelsen ville inrätta biotopskyddsområdet. Sakägarna uppmanades också att ta kontakt med Länsstyrelsen om de hade några frågor eller synpunkter.

Ägarna till Hjältön 1:1 kontaktade Länsstyrelsen via telefon. Dialogen resulterade i en mindre justering av föreslagen gräns på fastigheten Hjältön 1:1.

Länsstyrelsen kontaktade också ägarna till fastigheterna Bjällansås 1:4, Klostergård 1:17 och Klostergård 1:46. Dessa fastighetsägare hade inga synpunkter eller invändningar i samrådsskedet.

Länsstyrelsen lyckades inte nå fastighetsägarna för Bjällansås 1:19 och Klostergård 1:30 via telefon.

Ett samråd hölls 16 april, 2020 med Uddevalla kommun. Närvarande på mötet var Anders Olsson och Torunn Skau från Enheten för naturskydd på Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt Sofia Stengavel, kommunekolog och Christer Bergsten, mark och exploateringsingenjör från kommunens planeringsavdelning. Kommunen hade inga synpunkter eller invändningar under samrådsskedet.

Remiss och föreläggande

Berörda mark- och sakägare har den 27 augusti 2020 förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut om biotopskyddsområde. Under svarstiden bytte fastigheten Klostergård 1:46 ägare. Ett föreläggande om att yttra sig skickades till den nya fastighetsägaren den 7 oktober 2020.

Förslaget till biotopskyddsområde har remitterats den 27 augusti 2020 till Uddevalla kommun, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Jordbruksverket.

Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Försvarmakten, Uddevalla naturskyddsförening, Kryssarklubben, Västkustens båtförbund och LRF Västra Götaland har fått förslaget till beslut för kännedom och eventuellt yttrande.

Sammanlagt inkom 8 yttranden. En sammanfattning av dessa samt Länsstyrelsens bemötande finns i bilaga 5.

Jordbruksverket och Sveriges geologiska undersökning (SGU) meddelade att de avstod från att yttra sig.

Motiv för beslutet

Biotopskyddsområde är en skyddsform som kan användas för små mark- och vattenområden (biotoper) som genom sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller som i övrigt är särskilt skyddsvärda.

De biotoper som kan skyddas av länsstyrelsen finns förtecknade i bilaga 3 till förordningen (1998:1252) om områdesskydd. Hjältö leror tillhör den kategori områden som utgörs av *Grunda havsvikar*. Syftet med att skydda sådana biotoper är att långsiktigt bevara och utveckla naturmiljöer som har särskilt stort värde för djur- och växtarter. Genom att skydda naturområden som biotopskyddsområde förbättras förutsättningarna för att bevara biologisk mångfald.

Skyddet bidrar till uppfyllandet av FN:s konvention om biologisk mångfald, Sveriges åtaganden inom Oslo-Pariskonventionen samt de nationella miljökvalitetsmål som Sveriges riksdag har antagit. Detta innebär att det finns ett stort allmänt intresse av att bevara skyddsvärda mark- och vattenområden. I detta fall berörs särskilt miljökvalitetsmålet *Ett rikt växt- och djurliv* och *Hav i balans och en levande kust och skärgård*.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Ett beslut om bildande av ett biotopskyddsområde ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens föfattningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Dispens för åtgärder

Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet för åtgärder i biotopskyddsområdet ges i det enskilda fallet, enligt 7 kap. 11 § miljöbalken. En fråga om dispens ska prövas av Länsstyrelsen.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för biotopskyddsområdet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med biotopskyddsområdet skall uppnås är till exempel följande:

- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Strandskyddsbestämmelser enligt miljöbalken.
- Vattenverksamhet enligt miljöbalken.
- Havs- och vattenmyndighetens författningssamling.

Ersättningstalan

Länsstyrelsen bedömer att ingen ersättning ska utgå. Om någon sakägare inte delar Länsstyrelsens bedömning, måste sakägaren som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse av beslutet

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i tidningen Bohuslänningen.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Anders Olsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, antikvarie Gunilla Roos Nilson, planhandläggare Matilda Wirebro, vattenvårdshandläggare Joel Avenius och länsjurist Anna Roslund deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Anders Olsson

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Du ska skicka eller lämna in överklagandet till Länsstyrelsen. Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se.

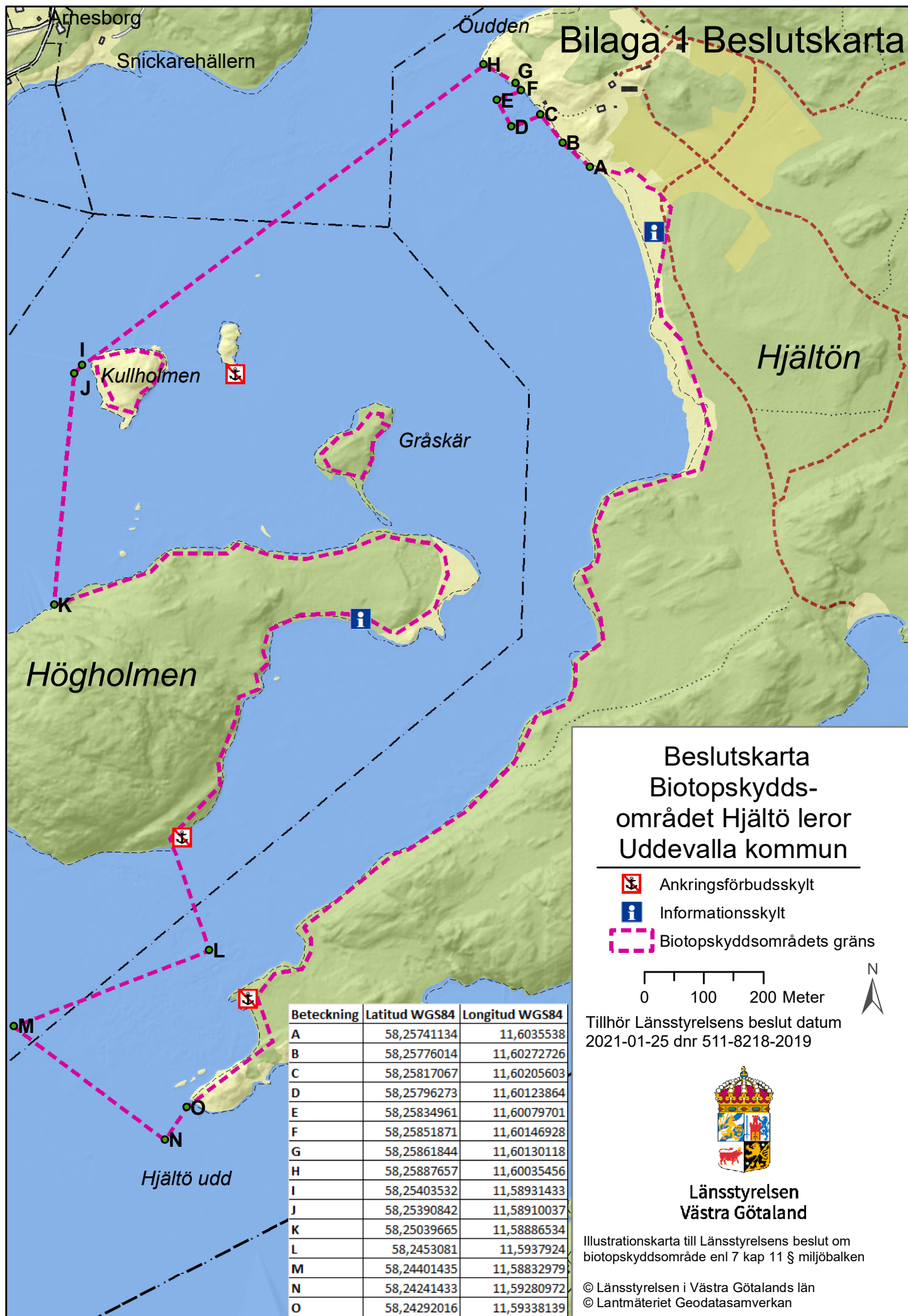
Om du skickar överklagandet med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till Mark- och miljödomstolen.

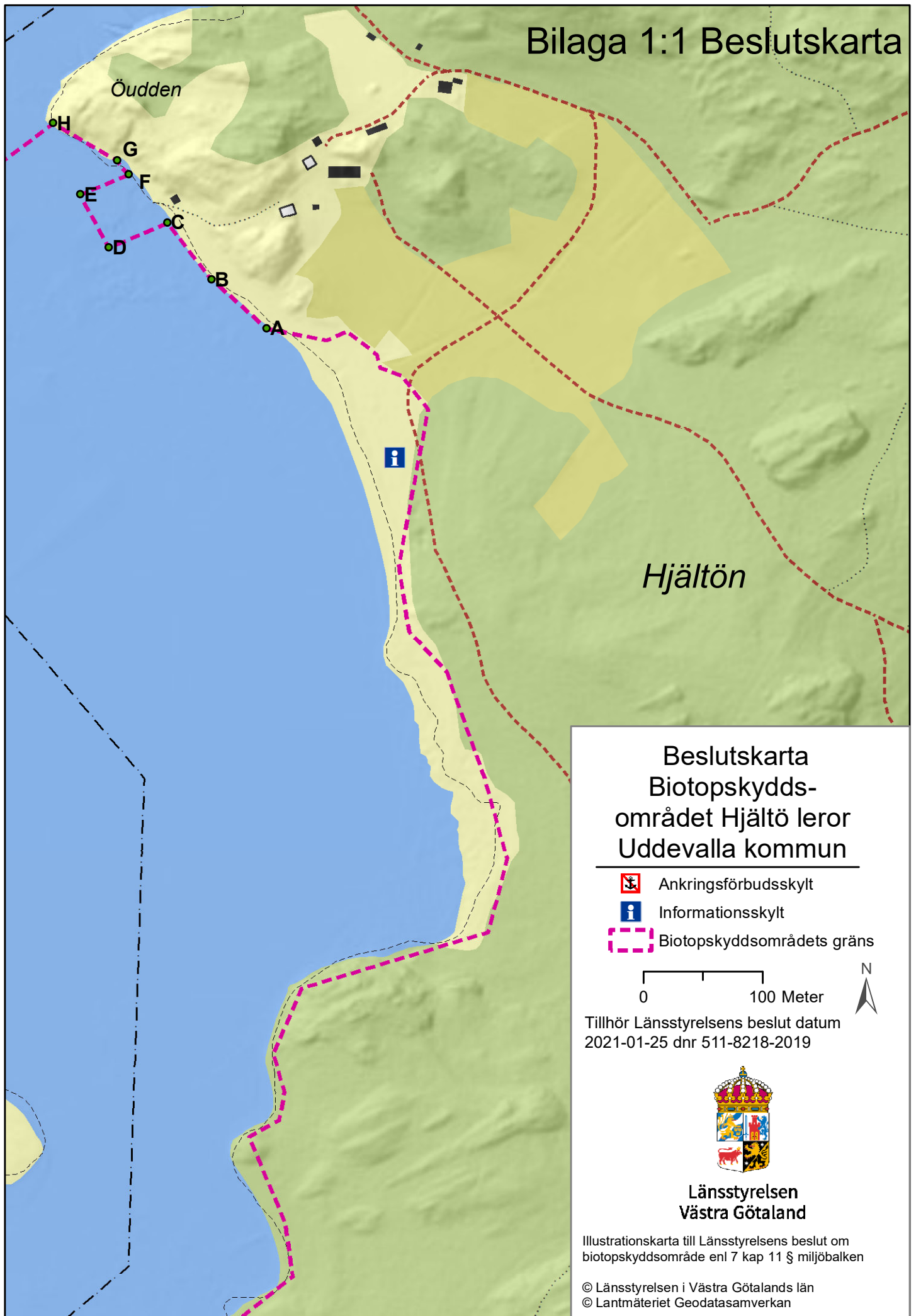
Överklagandet ska vara skriftligt. Det ska ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag du fick del av detta beslut. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

I överklagandet ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer
- hur du vill att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför du anser att det bör ändras.

Bilaga 1:1 Beslutskarta

Beslutskarta Biotopskydds- området Hjältö leror Uddevalla kommun

Ankringsförbudsskylt

Informationsskylt

Biotopskyddsområdets gräns

0 100 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut datum
2021-01-25 dnr 511-8218-2019

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut om
biotopskyddsområde enl 7 kap 11 § miljöbalken

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 1:2 Beslutskarta

Högholmen

Hjältön

Hjältö udd

Beslutskarta Biotopskydds- området Hjältö leror Uddevalla kommun

Ankringsförbudsskylt

Informationsskylt

Biotopskyddsområdets gräns

0 100 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut datum
2021-01-25 dnr 511-8218-2019

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut om
biotopskyddsområde enl 7 kap 11 § miljöbalken

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 1:3 Beslutskarta

Högholmen

Hjältön

Hjältö udd

Beslutskarta Biotopskydds- området Hjältö leror Uddevalla kommun

Ankringsförbudsskylt

Informationsskylt

Biotopskyddsområdets gräns

0 100 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut datum
2021-01-25 dnr 511-8218-2019

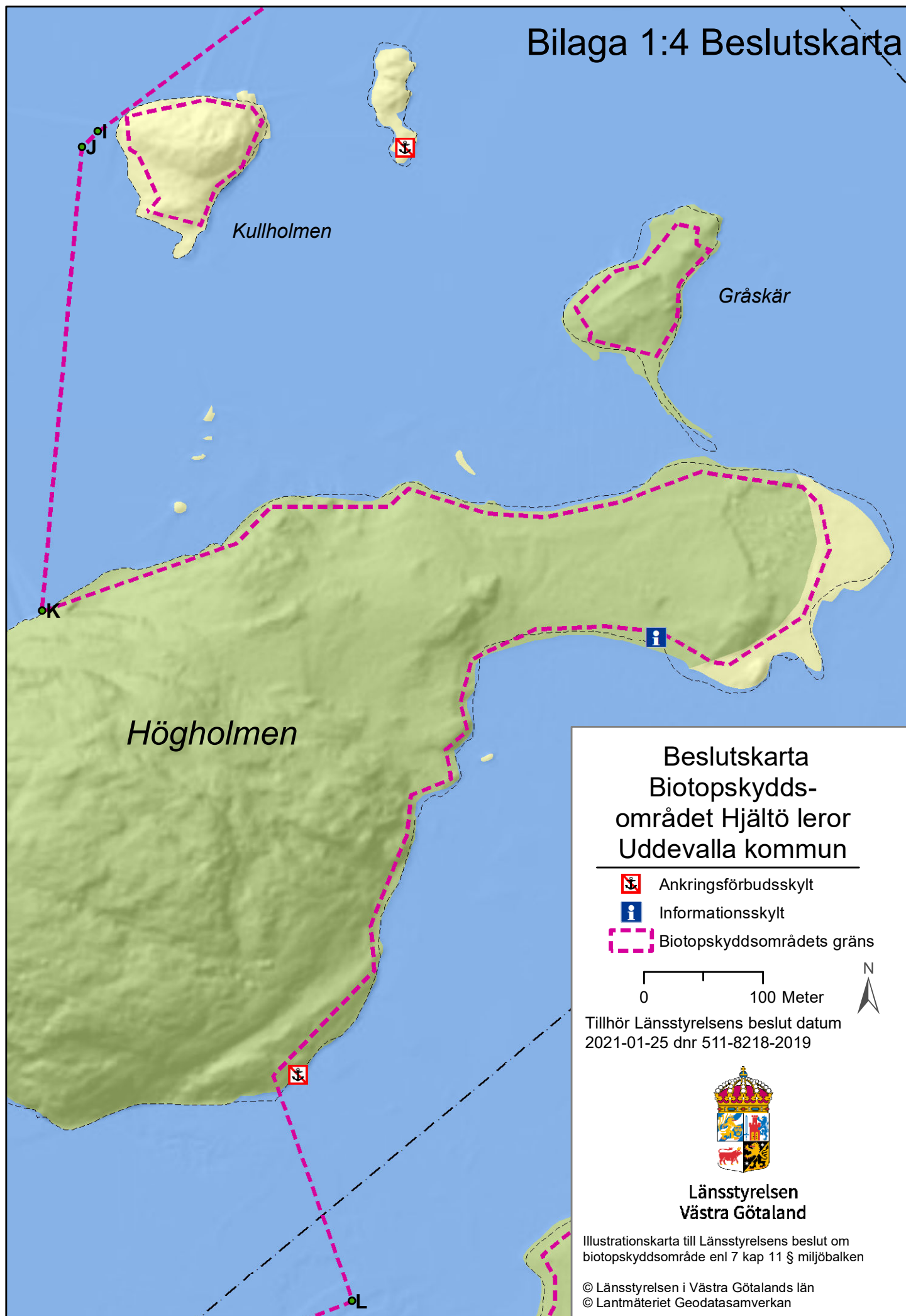

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
om biotopskyddsområde enl 7 kap 11 § miljöbalken

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 1:4 Beslutskarta

Länsstyrelsen
Västra Götaland

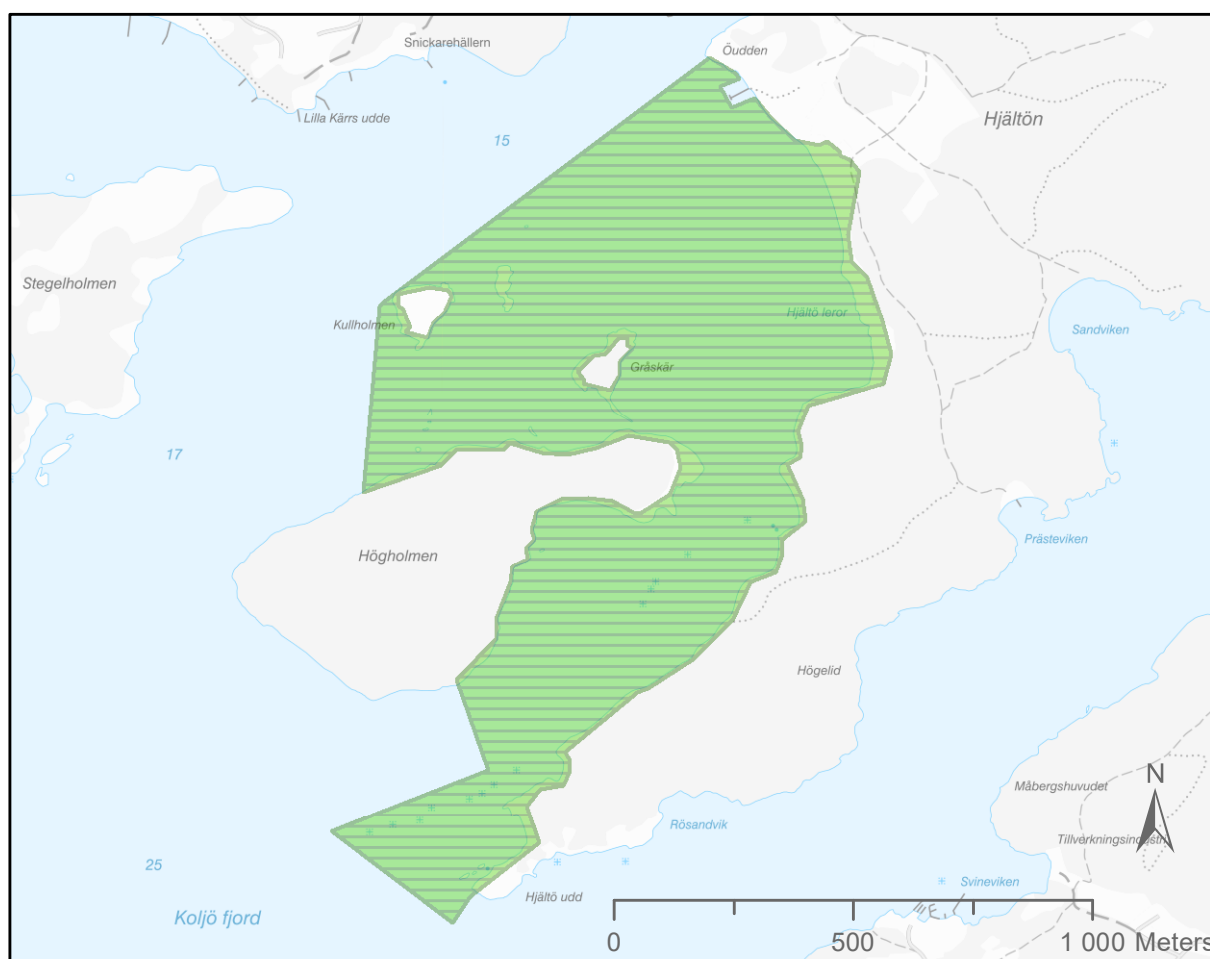
Bilaga 2

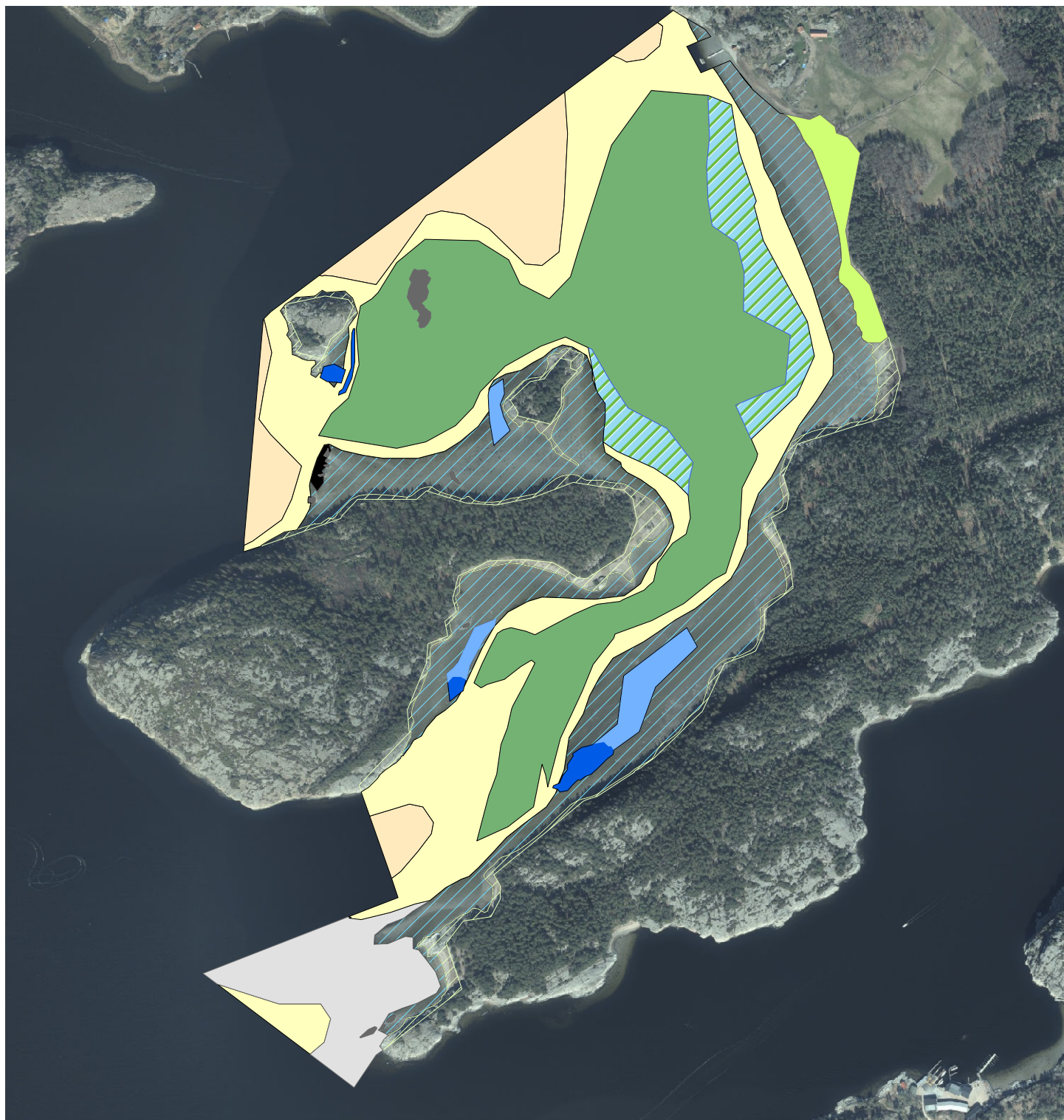
Dnr 511-8218-2019

Beslut 2021-01-25

ÖVERSIKTSKARTA

Biotopskyddsområdet Hjältö leror Uddevalla kommun

Bilaga 3, Naturtypskarta Biotopskyddsområdet Hjältö leror, Uddevalla kommun

Blottade ler- och sandbottenar	Mjukbotten (silt/lera 0-6 m)
Blåmusselbank (>30%)	Mjukbotten (silt/lera >6 m)
Blåmusselbotten (5-30%)	Skär
Grus- och stenbottenar	Strand
Havsstrandäng	Ängar av andra marina kärlväxter
Klippbottenar (0-30 m)	Ålgräsängar (0,5-8 m)

0 100 200 300 Meter

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Illustrationskarta för naturtyper i
biotopskyddsområdet Hjältö leror
Tillhör Länsstyrelsens beslut datum
2021-01-25, dnr 511-8218-2019

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Sakägarförteckning

Fastigheter inom biotopskyddsområdet		
Beteckning på kartan	Ägare/innehavare	Övrigt
Hjältön 1:1	Lars Olsson Mona-Lisa Ellenor Olsson	I fastigheten ingår vattenområde utanför egen strand samt enskilt fiske. (enligt praxis i jordabalken 1§5).
Bjällansås 1:4	Youmeet AB	I fastigheten ingår vattenområde utanför egen strand samt samfällt fiske. (enligt praxis i jordabalken 1§5). Endast detta vattenområde hamnar inom biotopskyddsområdet, medan fastighetens landområde hamnar utanför.
Marksamfälligheter inom biotopskyddsområdet		
Beteckning på kartan	Ägare/innehavare	Övrigt
Uddevalla Klostergård s:2		I fastigheten ingår vattenområde utanför egen strand samt enskilt fiske (enligt praxis i jordabalken 1§5)
Delägarfastigheter:		
Bjällansås 1:19	Jan Birger Karlsson	72/1000 mantal
Klostergård 1:17	Bengt Holger Hammar	507/10000 mantal
	Nils Erik Hammar	
Klostergård 1:30	Catharina Engström	1/36 mantal
Klostergård 1:43	Uddevalla Kommun	1/36 mantal
Klostergård 1:46	Hans Börjesson	28957/90000 mantal

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Bilaga 5
2021-01-25

Diarienummer
511-8218-2019

Sida
1(2)

Sammanfattning av inkomna yttranden

Mona-Lisa Olsson

Det är svårt att se gränsen går vid punkterna F-G-H på beslutskartan. Det är viktigt att biotopskyddsområdet inte påverkar möjligheterna att lasta och lossa vid bryggan. Om det gränsen ligger innanför området runt bryggan eller vägen dit, behöver den flyttas. Om gräsen för biotopskyddsområdet inte ligger innanför gränsen behövs förstoringar av kartan göras.

Länsstyrelsens bemötande

Gränsen är den samma som kommunicerats och godkänts av er under samrådsskedet.

Länsstyrelsen lägger till ett antal förstoringar av beslutskartan till beslutet.

Uddevalla kommun

Har inga synpunkter på förslaget till beslut.

Länsstyrelsens bemötande

Noterat

Naturskyddsföreningen i Bohuslän

Föreningen ser mycket positivt på planerna att inrätta ett biotopskyddsområde på platsen. De anser vidare att det är mycket viktigt att skydda orörda grunda bottnar längs kusten.

Länsstyrelsens bemötande

Noterat

Svenska kryssarklubben Västskustkretsen

Har inga invändningar mot förslaget till beslut.

Länsstyrelsens bemötande

Noterat

Försvarsmakten

Har inget att erinra mot förslaget till beslut.

Länsstyrelsens bemötande

Noterat

Havs- och Vattenmyndigheten

Tillstyrker förslaget. Myndigheten anser att förslaget till beslut är välarbetat och att det kommer vara ett värdfullt tillskott till nätverket av marina skyddade områden.

Länsstyrelsens bemötande

Noterat

Kustbevakningen

Tycker att biotopskyddet är en bra idé. Anser att områdets södra gräns är hackig vilket gör den mer svårövervakad. Anser att gränsen ska vara rak i den delen av området. För att öka tydligheten anser Kustbevakningen också att det bör placeras en ankringsförbudsskylt på sydkanten av Högholmen.

Länsstyrelsens bemötande

Gränsen följer i grova drag vattendjupet i de södra delarna av området och är hackig för att inkludera ett större grundområde på Hjältöns sydvästra spets. I beslutskartan anges koordinaterna för brytpunkterna. Uppgifter om områdets utbredning samt ankringsförbudet kommer att skickas till Sjöfartsverket för att läggas in i sjökort. Ingen förändring i gränsen görs.

Ytterligare en ankringsförbudsskylt kommer att sättas upp på sydkanten av Högholmen.

Sjöfartsverket

Tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen uppmanas att skicka in underlag för ankringsförbudet till Sjöfartsverket efter beslutet. Detta kan då läggas in i sjökorten.

Länsstyrelsens bemötande

Noterat. Länsstyrelsen skickar in underlaget till Sjöfartsverket efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Bilaga 6
2021-01-25

Diarienummer
511-8218-2019

Sida
1(1)

Sändlista för beslut om biotopskyddsområdet Hjältö leror

Sakägare

Beslutet har skickats till samtliga sakägare enligt sakägarförteckningen bilaga 4.

Övriga

Beslutet har även skickats till följande myndigheter, organisationer, föreningar och övriga som fick ärendet på remiss:

Försvarmakten

Havs- och vattenmyndigheten

Jordbruksverket

Kustbevakningen

Kryssarklubben

LRF Västra Götaland

SGU

Sjöfartsverket

Uddevalla kommun

Uddevalla naturskyddsförening

Västkustens båtförbund